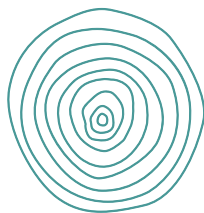

Judith Schalansky

2022

Framtidsbiblioteket

Future Library

Katie Paterson

Katie Paterson (f. 1981 i Skottland) er kjent for sine konseptuelle kunstverk, som blant annet har bestått av å kringkaste lydene fra en smeltende isbre live, å kartlegge alle døde stjerner i universet, å sammenstille et lysbildearkiv over mørkets historie opp gjennom tidene, å spesialdesigne en lyspære til å simulere opplevelsen av månelys, å begrave et sandkorn spaltet til nanostørrelse dypt nede i Saharaørkenen og å sende en omstøpt meteoritt tilbake til verdensrommet. Katie Paterson har hatt utstillinger over hele verden, fra London til New York, Berlin til Seoul, og verkene hennes har deltatt i store utstillinger hos bl.a. Tate Britain, Hayward Gallery, Museum of Contemporary art Sydney, Guggenheim Museum New York og The Scottish National Gallery of Modern Art. Hun har vunnet the South Bank Awards i kategorien Visual Arts, og er «honorary fellow» hos Universitetet i Edinburgh.

katiepaterson.org

Framtidslbiblioteket ble opprinnelig utviklet på oppdrag fra og produsert av Bjørvika Utvikling, og forvaltes i dag av Stiftelsen Framtidslbiblioteket. Stillerommet i Deichman Bjørvika er designet av kunstneren og Lund Hagem Arkitekter og Atelier Oslo. Prosjektet støttes av Oslo kommune ved Kulturetaten og Bymiljøetaten. Teksten til Judith Schalansky er redigert av Doris Plöschberger, oversatt fra tysk til norsk av Elisabeth Beanca Halvorsen og fra tysk til engelsk av Imogen Taylor.

Teksten til Cal Flyn er redigert av Faye Fornasier og oversatt til norsk av Stian Omland som er redigert av Sunnev Gran.

Grafisk design av Fraser Muggeridge studio.

framtidslbiblioteket.no

Katie Paterson (born 1981, Scotland) is known for her conceptual artworks that have involved broadcasting the sounds of a melting glacier live, mapping all the dead stars in the universe, compiling a slide archive of the history of darkness across the ages, custom-making a light bulb to simulate the experience of moonlight, burying a nano-sized grain of sand deep within the Sahara desert, and sending a re-cast meteorite back into space. Katie Paterson has exhibited internationally, from London to New York, Berlin to Seoul, and her artworks have been included in major exhibitions such as Tate Britain, Hayward Gallery, Museum of Contemporary Art Sydney, Guggenheim Museum New York, and The Scottish National Gallery of Modern Art. She was the winner of the Visual Arts category of the South Bank Awards, and is an honorary fellow of Edinburgh University.

katiepaterson.org

Future Library was originally commissioned and produced by Bjørvika Utvikling and is managed by the Future Library Trust. The silent room in the Deichman Bjørvika, Oslo Public Library is designed by the artist and architects Lund Hagem and Atelier Oslo. Supported by the City of Oslo, Agency for Cultural Affairs and Agency for Urban Environment. Judith Schalansky's text is edited by Doris Plöschberger, translated from the original German into Norwegian by Elisabeth Beanca Halvorsen and from German into English by Imogen Taylor.

Cal Flyn's text is edited by Faye Fornasier and translated into Norwegian by Stian Omland. The Norwegian translation is edited by Sunnev Gran. Graphic design by Fraser Muggeridge studio.

futurelibrary.no

Judith Schalansky

Det Katie Paterson har skapt med *Framtidslbiblioteket*, er intet mindre enn et magisk ritual, en oppfunnet tradisjon, som ved den årlige høytidelige markeringen minner oss om at vi – selv om vi ennå er i live – er forfedre og formødre, og at planeten vi bor på, er en ruin mellom i går og i dag. Kjernen i denne kulten, som i de aller fleste skikker, er et tabu, et offer og anerkjennelsen av en omstendighet som livet på Jorden avhenger av: veksten av vegetasjon. Etnologisk sett dreier det seg om en byttehandel der det metaforiske kortsluttes fra det materielle. Hemmelige manuskripter blir overrakt, til gjengjeld blir 1000 grantrær uangripelige, ja, hellige, i en periode på 100 år.

I likhet med tekstene er trærne viet til en konkret datert, men naturlig nok skjult fremtid, som vi – og alle mennesker før oss – liker å tro er mer håpefull enn vår egen tid, selv om nyere prognoser gir liten grunn til det.

100 år, det er mer enn et gjennomsnittlig menneskeliv, og dermed lengre frem i tid enn vi kan forestille oss. Tid er en fysisk størrelse det er mulig å måle, men den er likevel vanskelig å gripe, noe som blir ekstra tydelig ved synet av trær i vekst: de rager ikke bare over oss i størrelse og nytte, men også i forventet levealder. At nettopp grantrær, som vanligvis er forbundet med industrielt skogbruk, er kjernen i dette 100 år lange ritualet, forankrer det i en nåtid som vanligvis skyr det hellige – og likevel lengter etter det. Det er en lengsel som ikke er fremmed for meg, og som gjør at jeg med glede og ydmykhet aksepterer invitasjonen til å bli en del av denne unge, overbevisende tradisjonen, del av et fellesskap av hemmeligholdere og tidskapsselførfattere, i håp om å ha noe å si til en fremtid 91 årringer unna, og i håp om å kunne se dette imaginære og samtidig virkelige biblioteket vokse i årene fremover. Det er rørende å vite at min tekst tilhører en av disse trærnes årringer, som en dag vil fortelle noe om vår tid, fordi den uforfalsket registrerer værforholdene mellom hvilefasen og vekstfasen. Og det tillater meg å inngå to vidt forskjellige relasjoner; en imaginær relasjon til fremtidige lesere jeg knapt kan forestille meg, og en helt konkret relasjon til råstoffet som vil bringe ordene mine til live når kroppen min for lengst har råtnet bort.

Kunst er et spøkelsesaktig metier, spesielt boken er et medium som ønsker å formidle mellom de døde og de som ennå ikke er født. Det å skrive ble tidlig sett på som et vesen som forplanter seg gjennom tid og rom. Når vi skriver og leser, kan vi velge våre forfedre og skaper en intellektuell arvelinje parallelt med den konvensjonelle, biologiske tradisjonen. Dette *Framtidslbiblioteket* minner oss om at denne metaforen bare fungerer når reelle levende organismer – i dette tilfellet 1000 grantrær – blir temmelig umetaforisk hugget ned i forkant av sin naturlige død. Menneskets lineære kronologi krysser trærnes sykliske tid.

300 kilometer i luftlinje fra stedet i Nordmarka der de 1000 grantrærne vokser sin skjebne i møte, står verdens eldste tre; i myra oppe på Fulufjället. Det er en stusslig fem meter høy gran, tilsynelatende et nøysomt og tilpasningsdyktig eksemplar som skal ha begynt å spire for 9500 år siden, det vil si på den tiden menneskene begynte å bosette seg. De hadde hverken skrift eller bøker, men de må ha hatt verktøy til å felle trær, hugge ved til bygging eller brensel, og til å drive jordbruk på den ryddede, næringsrike marken. Den gangen var Europa nesten fullstendig dekket av skog. Urskogene er fremdeles en del av vår forestillingsverden, og i kulturen jeg stammer fra, er de fulle av meningsladede myter og ideologier, noen ganger romantisert, andre ganger fryktet, men aldri uskyldige. Den tyske skogen er et ikke-sted, åsted og drømmested på samme tid. Dens imaginære egenskaper er like intrikate som det mycelfôrede økosystemet som får en treklynge til å bli en skog.

Dette bildet av skogen er sterkt påvirket av brødrene Grimms eventyrsamlinger, som betegnende nok ble skrevet ned og publisert på et tidspunkt da urskogene, som følge av gruvedrift, krig og førindustriell rovdrift, allerede var forsvunnet. I eventyrene er skogen et sted der man møter på høyere makter og blir satt på prøve. Ingen forlater skogen uforandret. Det skjer en forvandling – og jeg vil gjerne tro at en skog – ikke minst granskogen til *Framtidslibroteket* – kan forandre mennesker. For det finnes et begrep fra skogsbrukslæren som ber oss følge føre-var-prinsippet. I 1713 skrev den tyske gruvefunksjonæren Hans von Carlowitz teksten *Sylvicultura Oeconomica*, der han som reaksjon på den alvorlige tømmermangelen krevde at skogen og dens råstoffer måtte behandles «varsomt», ansvarlig, ja, «bærekraftig», kort sagt: Man måtte ikke hugge mer tømmer enn det som vokser opp igjen. Snart skulle «bærekraft» bli et skogsbruksbegrep som refererte til forpliktelsen overfor fremtidige generasjoner om å beholde reserver. Siden Brundtland-rapporten i 1987 har «bærekraftig utvikling» vært den eneste veien til «Vår felles framtid» (slik tittelen på rapporten lyder): «En utvikling som imøtekommer dagens behov uten å ødelegge mulighetene for at kommende generasjoner skal få dekket sine behov».

Grantrær er hurtigvoksende og generelt lite kravstore, men de plages av et stadig varmere klima. Deres verste fiende, barkebillen, nyter nemlig godt av høyere temperaturer, og tusenvis av larver spiser seg gjennom barken og kan drepe hele trær, ja, en hel skog.

Barkebillelarvene etterlater kunstferdige ganger av hieroglyfisk skjønnhet i treet, og det er derfor billen på biologispråket heter *Ips typographus*, på tysk til og med «Buchdrucker», «boktrykker». Måtte grantrærne i *Framtidslibroteket* bli skånet for dette dyret, som åpenbart har både kunstneriske og destruktive evner.

What Katie Paterson has created in founding *Future Library* is no less than a magic rite – an invented tradition which, by its yearly celebration, brings home to us that, although alive, we are ancestors, and the planet we inhabit is a ruin caught between yesterday and tomorrow. At the heart of the project, as with almost all ritual customs, is a taboo, a victim and the recognition of a reality on which our life on Earth depends – the growth of vegetation. From an ethnological point of view, it is an exchange in which metaphor is indistinguishable from matter. Secret manuscripts are handed over, and in return, a thousand spruces become untouchable, not to say sacrosanct, for a hundred years. Like the texts themselves, they are consecrated to a precisely dated but inherently unknown future which we, like all humans before us, tend to imagine more hopeful than the present, even if current predictions give us little reason to do so.

A hundred years is longer than an average human life, and thus long enough to defy imagination. Time is a physical quantity; we can measure it, but it eludes our grasp. A particularly vivid image of time is to be found in the growth of trees, which are not only far taller and more useful than us but far longer lived.

Spruces are commonly associated with industrial forestry. That they of all trees should be at the centre of this hundred-year rite places it firmly in a present that tends to steer clear of the sacred, while at the same time yearning for it. I am no stranger to that yearning; it is one reason why I accept with joy and humility the invitation to become a part of this young, but compelling tradition – part of a community of time-capsule authors and keepers of secrets. I accept in the hope of having something meaningful to say to a future ninety-one tree rings from now, and in the hope of being able to watch this hidden and yet very real library thrive for years to come. It is moving to know that my text belongs to one of the rings on those trees – a ring that will one day tell its own story of our present through its faithful record of the climate between phases of dormancy and growth. Not least, *Future Library* grants me the privilege of forming exceptional relationships – an imaginary one with my shadowy future readers and a very tangible one with the raw material that will permit my words to be brought to life when my body is long decayed.

Art is a ghostly profession, and the book, in particular, is a medium that betrays a desire to mediate between the already dead and the not-yet-born. Writing, too, has been seen for centuries as a being that multiplies through time and space. In writing, as in reading, we create a second, intellectual tradition to rival conventional, biological heritage. *Future Library* reminds us that this metaphor works only if actual living organisms – in this case, a thousand spruce trees in a Norwegian forest – are felled quite unmetaphorically before they die a natural death. Human linear chronology intersects with the cyclical time of nature.

Three hundred kilometres as the crow flies from the place in Nordmarka Forest where those thousand spruces are growing towards their destiny, is the oldest tree in the world. It is also a spruce – a puny-looking tree of five metres on the upland moor of Fulufjället; a modest, clearly adaptable specimen which, according to studies, began to germinate 9,500 years ago, at a time when human beings were starting to settle. Those humans had neither writing nor books, but they must have had tools with which to fell trees, prepare the wood for building or burning, and till the cleared, nutrient-rich soil. In those days, Europe was almost entirely covered in forest. Those primeval forests are still present in the cultural imaginary, and in the culture I come from they are fraught with myths

and ideologies – sometimes romanticised, sometimes feared, but never innocent. The German forest is a site of ambivalence: a site of crime but also a site of dreams; its imaginary attributes are as intricate as the mycelium-fed ecosystem that makes a forest out of a cluster of trees.

This image of the forest was strongly influenced by the fairy-tale collections of the Brothers Grimm, which, tellingly, were written down and published at a time when the primeval forests had already been ravaged by mining, war and pre-industrial over-farming. In the fairy tales, the forest is a place where higher powers are encountered and various trials and tribulations undergone. No one leaves the forest unchanged. A transformation takes place, and I would like to believe that forests – not least the spruce forest of *Future Library* – are capable of changing people.

It is a forestry term that brings us the principle of preventative action. In 1713, Hans Carl Carlowitz, a German mining official, wrote a book called *Sylvicultura Oeconomica* in which he reacted to the widespread lack of wood by calling for a ‘sparing’ and ‘sustainable’ management of forests and their raw materials – in short: not to cut more wood than grows. It was the first use of the word in this context. Soon the term ‘sustained yield forestry’ came to refer to the commitment to protect reserves for future generations, and by the time of the Brundtland Report in 1987, ‘sustainable development’ was seen as the only way to ‘Our Common Future’ (the title of the report) – development that ‘meets the needs of the present without compromising the ability of future generations to meet their own needs’.

Spruces are fast-growing, generally undemanding trees, but the heating climate puts them under great strain, because higher temperatures are beneficial to their worst enemy, the bark beetle, whose larvae eat their way through bark in their hundreds and thousands, killing entire trees and even forests.

As they eat, the larvae leave behind elaborate passageways of hieroglyphic beauty in the wood; for this reason the beetle’s scientific name is *Ips typographus*, the ‘typographer’ or ‘typographical beetle’ – in German it is even known as a ‘Buchdrucker’ (printer of books). May the *Future Library* spruces be spared the damage wrought by this and any other such creature, as capable of art as of destruction.

Judith Schalansky er født i 1980 i Greifswald i tidligere Øst-Tyskland og har studert historie og kommunikasjonsdesign. Hun arbeider som forfatter og bokdesigner i Berlin hvor hun også er redaktør for den prestisjefylte bokserien «Naturkunden». Bøkene hennes er oversatt til mer enn 25 språk og har mottatt stor anerkjennelse, inkludert den internasjonale bestselgeren *Atlas over fjerne øyer* (norsk overs. Per Qvale), romanen *Sjiraffens hals* og hennes nyeste utgivelse *Fortegnelse over det tapte* (norsk overs. Elisabeth Beanca Halvorsen). To ganger har Schalansky fått utmerkelsen Tysklands vakreste bok av Stiftung Buchkunst; i 2009 for *Atlas over fjerne øyer*, og i 2011 for *Sjiraffens hals*. Asteroiden 95247 *Schalansky* er oppkalt etter henne. I 2021 ble hun tildelt Warwick Prize for Women in Translation for den britiske oversettelsen av *Fortegnelse over det tapte*, *An Inventory of Losses* (overs. av Jackie Smith).

Judith Schalansky was born in Greifswald in former East Germany in 1980 and studied art history and communication design. She works as a writer and book designer in Berlin, where she is also the curator of a prestigious natural list. Her work, including the international bestseller *Atlas of Remote Islands*, the novel *The Giraffe's Neck* and her recent book *An Inventory of Losses*, are translated in more than 25 languages and has been widely acclaimed. She has been awarded *The Most Beautiful German Book* of the Stiftung Buchkunst twice; *Atlas of Remote Islands* in 2009, and the novel *The Giraffe's Neck* in 2011. The Outer Main-belt asteroid 95247 *Schalansky* was named after her. In 2021 she was awarded the Warwick Prize for Women in Translation for the book *An Inventory of Losses*.

De av oss som er med i den første delen av prosjektet *Framtidbiblioteket* får aldri oppleve at arkivet åpnes. Forfatterne som leverer de hemmelige manuskriptene slik Judith Schalansky gjør i 2023, betror oss arbeidet sitt. De har tro på at de framtidige vokterne av verkene kommer til å oppfylle sin del av en avtale de ennå ikke har inngått.

Framtidbiblioteket er i seg selv en betroelse, og med det mener jeg en mer generell overbevisning om at mellom nå og 2114 vil verden, vår verden, i form og verdier forbli gjenkjennelig nok til at et prosjekt av denne typen kan bestå.

Fornuftmessig sett er dette kanskje ikke egentlig en holdbar overbevisning. Tenk på de enorme geopolitiske omveltningene i Europa bare i løpet av 1900-tallet – hundre år er veldig lenge, og vi er, som art, uforutsigbare. Tenk på de store kunstverkene som for lengst er forsvunnet, de arkitektoniske ikonene som er lagt i grus, mesterverkene av alle sorter og slag som er gått tapt i krig eller brann eller grådighet i løpet av den perioden.

Men fornuft er overvurdert. Det er egentlig det fornuftsstridige som evner å overleve. Det kommer til å overleve oss alle sammen. Det er det fornuftsstridige som uanstrengt overføres fra sinn til sinn uten forringelse eller forråttelse, uten at det trenger å tolkes.

Så lenge tidshorizonten er, for eksempel, en måned, et år, eller til og med et tiår, er videreformidling av kunnskap en ukomplisert oppgave. Man kan lære bort direkte til en annen person, på et felles språk og med felles referansepunkter. Men etter hvert som tidshorizonten kommer lenger unna blir det mer komplisert, og når vi forholder oss til et århundre, eller i flertall, århundrer, mister vi denne direkte forbindelsen, og ritualene og seremoniene – troen og troens tilbehør – trer fram. Det er slik religioner lykkes så godt i å overføre sin lære, eller tolkninger av læren, i tusenvis av år og til språk som ennå ikke fantes da disse ritualene ble til.

Alle som setter sin stolthet i empiriske studier anstrenger seg til det ytterste for å styre unna stanken av røkelse, unna klirrende bjeller. Det har skadet forskerens omdømme å lefle med det tvilsomme metafysiske. Men de siste årene er interessen for å studere menneskehetens mer skyggefulle skikker kommet tilbake.

Those of us who involve ourselves in the early days of the *Future Library* project cannot hope to live to see the archive opened. The authors who submit their secret manuscripts, as Judith Schalansky does for us in 2023, must place their work *in trust*. Doing so is itself an act of trust: trust in the forthcoming guardians of this work, that they will fulfil one side of a deal they are yet to make.

Future Library is an act of *faith*, too, by which I mean: a more general conviction that between now and 2114 the world, our world, might remain recognisable enough in form and values that a project of this kind can endure.

This is not a conviction that, perhaps, in truth, we can rationally hold. Consider the seismic geopolitical upheaval that Europe underwent over the twentieth century alone; one hundred years is a very long time and we, as a species, are volatile. Think of the great works of art long vanished; the architectural icons turned to rubble; the masterpieces of all kinds that were lost to war or fire or avarice during that same period.

But rationality is overrated. In reality, it is the irrational that has the power to survive. It will survive us all. It is the irrational that transmits with ease from mind to mind without corruption or decay, without the need for interpretation.

Passing on knowledge is a straightforward endeavour at the scale of, say, the month, the year, or even the decade; one might teach another person directly, in a common language and using shared points of reference. It grows more complex as timescales stretch; by the time we are thinking in terms of the century or, plural, centuries, we lose this direct link, and the role of ritual and ceremony – of faith and its accoutrements – comes to the fore. This is how religions pass on their teachings, or interpretations of those teachings, so successfully over thousands of years and in languages that did not yet exist when those rituals began.

For a long time, those who have prided themselves in empirical study have made pains to distance their work from the stink of the incense and the tinkle of bells. It was bad for one's reputation to dabble in the dubious metaphysical. In recent years, however, interest in and study of humanity's more shadowy practices has returned.

Etter hvert som vitenskapen avdekker universets historie og planetens framtid stadig dypere inn i fortiden og lenger ut i framtiden, blir vi tvunget til å erkjenne noen ydmykende sannheter om vår egen individuelle betydning og våre egne ferdigheter. I fagfeltet som kalles kjernefysisk semiotikk forsøker de å løse utfordringene med å formidle kunnskap om farlig radioaktivt avfall til generasjoner som befinner seg så langt inn i framtiden at vi umulig kan forestille oss hvordan livet deres vil komme til å arte seg.

Språk endrer seg mye raskere enn man kanskje skulle tro. På det tidspunktet da noen av de mest stabile isotopene våre er brutt ned, vil ordforrådet vårt, grammatikken og det vi ellers anser for evige, «universelle» symboler, nesten helt sikkert ha blitt like ubegripelig. Derfor har det vært nødvendig å tenke utover normale varslingsymboler, og det er grunnen til at noen i forslagene til framtidssikre varslingsystemer har forsøkt å konkretisere ritualenes rolle.

I 1984 skrev lingvisten Thomas Sebeok en berømt (eller beryktet) avhandling om temaet, der han foreslo opprettelsen av noe han kalte et «atompresteskap» som skulle få i oppdrag å opprettholde og stadig oppdatere den avskrekkende skiltingen rundt avfallslagre «med alle tilgjengelige virkemidler, inkludert folkloristiske elementer ... kanskje med en tilsørt trussel om at å unnlate å etterfølge påbudet ville være ensbetydende med å åpne døren for en eller annen overnaturlig gjengjeldelse».

Dette ville, i bunn og grunn, innebære at en sekulær institusjon resirkulerte elementer fra en religiøs, at den benyttet seg av de samme tidløse instinktene, som frykten for ild og svovel som bor innerst i oss alle, i et forsøk på ekstremt langvarig kommunikasjon. Sammenliknet med dette virker bare det ene århundret *Framtidbiblioteket* må bestå som en relativt ukomplisert oppgave. Likevel vil det stå mange hindringer i veien, noen forutsigbare og andre helt umulige å forestille seg. Denne årlige seremonien, eller snarere *seremonielle opplevelsen*, vil bli en avgjørende del av prosjektets kontinuitet, akkurat som tradisjonene som uten tvil vil komme til i årenes løp.

Den første gangen jeg snakket med Katie Paterson og Anne Beate Hovind fikk jeg en følelse av at det årlige opptoget gjennom skogen hadde begynt – allerede, og helt av seg selv –

As science unfurls the history of the universe and the future of our planet ever further into the past and future, we are forced to face humbling truths about our own significance and capabilities as individuals. Those working in the field of nuclear semiotics, for example, must grapple with the challenges of passing on knowledge of dangerous radioactive waste to generations so far into the future that we cannot hope to imagine how their lives might look.

Language evolves far more quickly than one might expect; by the time some of our longest-lived isotopes degrade, our vocabularies, grammars, and ostensibly 'universal' signage will almost certainly have grown mutually unintelligible. Forced to think beyond the normal symbols of caution, some have concretised the role of ritual in their proposals for future-proof warning systems.

Back in 1984, the linguist Thomas Sebeok wrote a famous (or infamous) paper on the subject, proposing the formation of what he called 'an atomic priesthood' charged with maintaining and constantly renewing the deterrents put in place around waste depositories 'using whatever devices for enforcement are at its disposal, including those of a folkloristic character... with perhaps the veiled threat that to ignore the mandate would be tantamount to inviting some sort of supernatural retribution?.'

This would be, essentially, a secular organisation that recycled aspects of religious ones – tapping into those same ageless instincts, the fire and brimstone that lies at the heart of us all – in the pursuit of extreme longevity. In comparison, the mere century *Future Library* must endure now seems a relatively straightforward objective. Even so, there will be many obstacles, some predictable and others utterly un-so, to surmount. This annual ceremony, or rather the *sense of ceremony*, will become a crucial factor in the project's continuity, as will the traditions that will inevitably accrue over the years.

When I first spoke to Katie Paterson and Anne Beate Hovind, I came away with the sense that the annual procession through the forest had – already, and of its own accord – begun to take on some pilgrimage-like quality, some sense of... if not the numinous, then of a symbolic significance that might be felt by all those present.

å få et drag av pilegrimsreisen over seg, en følelse av ... om ikke det overjordiske, så i hvert fall en symbolsk betydning som alle som var med kunne merke.

Andre har vist til liknende inntrykk. I teksten som ledsaget bidraget til Han Kang i 2019, beskrev hun *Framtidbiblioteket* som «noe nær en hundre år lang bønn», og Arifa Akbar sammenliknet i sitt essay i heftet i 2018 Stillerommet med hulene til de tidlige kristne eremittene som hadde trukket seg tilbake til ødemarken for å kunne «høre det guddommeliges framhviskede ord» bedre. Når vi tenker på tidslinjer eller krefter som overgår oss selv, kan det være vanskelig ikke å henfalle til et bibelsk register av denne sorten.

Dette interesserer meg, for det rommer en gjenklang av noe annet jeg har studert i det siste, forbindelsene mellom religion, eller mystisisme, og eldre former for miljøvern – som i bunn og grunn er et flergenerasjonsprosjekt. I mange kulturer rundt omkring i verden finnes det, eller fantes, en forestilling om «en hellig lund», altså et innslag i naturlandskapet, som for eksempel et skogholt, som tillegges spesielle åndelige trekk, og som lokalsamfunnet har skjermet mot daglig bruk.

Noen ganger ble disse stedene, som Uluru i Australia eller Crater Lake i Oregon, oppfattet som enestående undere; de fremsto som legemliggjøringen av en gud eller guders overnaturlige krefter. Andre var mer prosaiske, det kunne være en lund med trær av samme art, eller et oppkomme. De gamle grekerne mente at den hellige lunden (άλσος) representerte en forbindelse, den var et grenseområde mellom gudenes rike og menneskenes. Lundene var steder for ofring og seremonier, de skulle ikke brukes til beite for buskaper, og trærne skulle ikke hogges til ved eller tømmer.

Tibetansk kultur har en liknende forestilling, i større skala. Hele fjell kan defineres som hellige og gjøres til gjenstand for strenge miljølover håndhevet i århundrer av klostrene i nærheten. Disse regionene kan inkludere mer avgrensede, «forbudte områder» (Ri Vgag), der det fortsatt er forbudt å drepe dyr og høste inn planter.

Slike hellige, naturlige steder er å finne i alle verdensdeler, sannsynligvis i alle land, og vi antar at noen av dem har en historie som strekker seg titusenvis av år bakover. • Og selv om man ikke bør ivre etter å legge konkrete hensikter til fenomener som definerer

Others have alluded to similar impressions. Han Kang, in the note accompanying her 2019 contribution, described *Future Library* as ‘something close to a century-long prayer’; Arifa Akbar, in an essay written for the 2018 guide, likened the Silent Room to the caves of early Christian hermits, who retired to the wilderness so as to better ‘hear the whispered words of the Divine’. When considering timescales or forces greater than ourselves, it can be difficult not to lapse into this kind of biblical register.

This interests me, for it echoes something else I’ve been studying lately, the links between religion or mysticism and early forms of conservation – which is, in essence, a multigenerational project. In many cultures from around the world there is, or there has been, a concept like the ‘sacred grove’ – that is, a natural feature, such as a patch of woodland, which has been ascribed special spiritual qualities, and set aside by the local community from daily use.

Sometimes these sites were, like Australia’s Uluru or Oregon’s Crater Lake, singular wonders and apparent manifestations of a god or gods’ supernatural powers. Others were more prosaic: a stand of trees of a certain species, for example, or a freshwater spring. The Ancient Greeks considered the sacred grove (άλσος) to serve as a link or borderland between the realm of the gods and that of humans; the groves were sites of sacrifice and of ceremony, and not to be used for firewood, timber, or the grazing of livestock.

Tibetan culture has a similar concept, on a grander scale: entire mountains might be declared to be sacred, subject to strict environmental laws whose observance has been ensured by the members of nearby monasteries over centuries. These regions might include narrower ‘forbidden areas’ (Ri Vgag), where the killing of animals and the harvesting of plants remains prohibited.

Sacred natural sites of this kind might be found on all continents, likely in all countries, and some are believed to date back tens of thousands of years. • And though one shouldn’t rush to project explicit purpose onto phenomena that purportedly mark themselves apart from worldly concerns, that does not preclude us from studying their environmental consequences and applying backward rationale.

In the case of sacred pools and springs, one might easily deduce original intent – that of protecting a source of drinking water from

seg bort fra verdslige anliggender, utelukker det ikke at vi kan studere konsekvensene av dem på miljøet, og resonnerer bakover.

Når det gjelder hellige tjern og kilder, er det lett å postulere den opprinnelige hensikten: å beskytte en drikkevannskilde mot forurensing, og at dette har fått stadig større betydning i tidens løp, til det har fått et religiøst anstrøk. Andre steder har båret andre frukter: hellige lunder er et trygt oppholdssted for sjeldne og truede dyrearter, og de bevarer skogstykker der alt annet er felt. I Nigeria, for eksempel, inneholder ikke den hellige lunden Osun-Osogbo – som for Yoruba-folket er boligen til Osun, fruktbarhetsgudinnen – bare templer og urgamle palasser, men holder liv i over fire hundre plantearter, i tillegg til sjeldne eller truede primater som sykesapen og halsbåndmangabeen. •

Formålene og bruksmåtene for disse religiøse stedene kan variere uten å komme i konflikt med hverandre, og på samme måte, med en tilsvarende tilnærming, kan vi kanskje forstå hva vi føler for et prosjekt som *Framtidbiblioteket*. De tilnærmet religiøse følelsene som kan skapes over tid ved hjelp av seremonier, blir etter hvert en motor som driver kollektiv handling.

Jeg har lenge vært klar over hvordan det rasjonelle sinn kan fungere fint side ved side med det irrasjonelle sinn. Jeg tror de fleste av oss opplever dette. Vi kan tale med førstnevnte og handle med sistnevnte. Er ikke dette rett og slett et grunnleggende trekk ved det å være menneske? Hvorfor ellers skulle jeg – som aldri har vært en hedning og heller ikke har vært spesielt interessert i hedendommens ritualer og lære – føle et behov for å stanse bilen hver gang jeg passerer i nærheten av «clootie-kilden» like ved huset jeg vokste opp i, og, som forbipasserende har gjort i mange generasjoner, fremsi et ønske og betale med et tøyestykke, en remse av en skjorte, eller en sokk? Vi gjør det alle sammen, eller mange av oss. Jeg har sett spedbarnsklær der, refleksvester, og en gang gips fra et brukket lem, hengende fra en lav grein.

Jeg bør understreke at jeg ikke er fra et område som er kjent for gudfryktighet. Deltakelsen i gudstjenester er synkende, få mennesker jeg kjenner tilhører noen form for organisert religion, og likevel ser denne vage åndeligheten ut til å leve i befolkningen, for det meste i stillhet. I sin aller enkleste variant ser den ut til å komme til uttrykk som en hedring

contamination – which has gathered gravitas over time until it has taken on a religious tint. Other sites have brought benefits of other kinds: sacred groves offer safe haven to rare and endangered species and preserve patches of forest when all else has been chopped down. In Nigeria, for instance, the Osun-Osogbo Sacred Grove – regarded by the Yoruba people to be the abode of Osun, the goddess of fertility – contains not only shrines and ancient palaces, but supports more than 400 plant species, plus rare or endangered primates including the white-throated monkey and the red-capped mangabey. •

In such cases it is more difficult to draw a clear line between intention and outcome, but what *is* obvious is the power of taboo, of the intangible or the ineffable, to bring real-world benefits. Sacred groves might be the oldest form of nature reserve in history.

Just as these religious sites’ declared purpose and actual impact might contrast but not conflict, we might understand our emotional response to a project like *Future Library* in similar terms. The quasi-religious sentiment that can be created through ceremony over time comes to serve as an engine that powers collective action.

I have long been aware how the rational mind might run peacefully and in parallel alongside the irrational mind. I think most of us are. We might speak with the former, and act with the latter; is that not, in short, a key element of the human condition? Why else should I – who has never been a pagan, nor even held particular interest in the rites of beliefs of paganism – feel the need to stop my car each time I pass the ‘clootie well’ near the house where I grew up and, as passers-by have done for generations, make a wish and offer in payment a scrap of cloth, or strip of shirt, or sock? We all do it, or many of us do. I have seen baby clothes there, fluorescent tabards, and once the cast from a broken limb, suspended from a low-hanging bough.

I am not, I should underline, from a region well-known for its piety. Church attendance is down, few people I know subscribe to any kind of organised religion, and yet this formless spirituality seems to live on in the general population, largely unspoken. In its very simplest iteration, it seems to take the form of a veneration for nature or landscape; it seems we have come full circle, reverting if not to animist beliefs, then to something approaching

av natur eller landskap. Det kan virke som vi er kommet tilbake til begynnelsen, om ikke helt tilbake til animistisk tro, så i hvert fall til noe som nærmer seg animistiske instinkter, at vi oppsøker det hellige i verden omkring oss, at vi, i skogen, merker at vi er i en hellig lund, eller ved en klukkende bekk eller hellig vann som stiger opp.

Jeg vil med dette egentlig bare si at vi ikke burde frykte det, dette tabuet som vokser fram i tilknytning til en del av et landskap, denne ærbødigheten vi viser trær eller annet liv som lever med dem. Hvis det ikke lar seg begripe, nei vel, da begriper vi det ikke. Betydning kan være noe man bare føler uten at man alltid navngir den, og på samme måte som økologisk verdi er det noe som bygges lagvis opp over tid. Rollen det spiller er å formidle noe betydningsfullt fra generasjon til generasjon.

Se på seremonier som enkel pedagogikk. Så mange av fortidens metoder er blitt avfeid som meningsløse ritualer, men det er nettopp det automatiske som gjør ritualer så sterke, får dem til å holde seg over så lang tid.

Ved å tillegge trærne i *Framtidsbiblioteksskogen* en kunstnerisk eller konseptuell verdi, og bekrefte den om og om igjen, kaster vi på en måte en beskyttende trolldom over stedet som andre vil merke. Denne trolldommen kan kanskje komme til uttrykk på konkrete måter, som ved juridiske kontrakter, men trolldommens uvirkelige vesen er like avgjørende for at den skal virke.

I hundre år skal disse trærne vokse. De puster karbon fra lufta og lagrer det i kroppen, og dermed vil de også være et slags minne, ved at de griper tiden og forandrer den, forandrer den. Selve trærnes form rommer historien om livsløpet vårt, og livet til de som kommer etter oss. De vil følge med på klimaet som forandrer seg og lagre funnene i et arkiv lagd av tre. Dette er minne på sitt mest hentydende, sitt mest uutgrunnelige. Men det er å regne med. Det er en uavbrutt fortegnelse, og den vil bære oss med seg i årenes løp.

animist instincts, seeking out the sacred in the world around us – sensing, within the forest, the presence of a sacred grove, or in the babbling brook an upswell of holy waters.

All this is to say: a taboo that grows up around a piece of land, the veneration of trees or other wildlife that live in them – we should not fear it. If it cannot be understood, then fine; we shall not understand it. Significance might be felt, although not always named, and – like ecological value – builds up in layers, over time. Its role is to transmit something of importance across the generations.

See ceremony as simple heuristic. So many practices of the past have been waved away as mindless ritual, but it is that automatic quality that makes ritual so powerful, so long-lasting.

By according the trees of the *Future Library* forest an artistic or conceptual value and upholding that repeatedly, we are, in some way, casting a protective spell around that site that others will pick up on. This is a spell that may be recognised in real terms – by way of legal contracts – but its unreal nature is equally essential to its success.

Over one hundred years, these trees will grow. They breathe carbon from the air, store it in their bodies, and as a result they too will come to serve as a form of memory; they take time and transmute it, transform it. In their very forms they will hold the story of our lifespan, and of the lives of those who follow us. They will track the changing climate and store their findings in an archive made of wood. This is memory at its most allusive, its most unfathomable. But it counts. It is a continuous record, and it will carry us down the years.

- Sebeok TA (1984) *Communication Measures to Bridge Ten Millennia*. (BMI/ONWI-532). United States. Tilgjengelig her: <https://doi.org/10.2172/6705990>
- Verschuuren B, McNeely J, Oviedo G og Wild R (red.) (2010) *Sacred Natural Sites: Conserving Nature and Culture*. London: Routledge. Tilgjengelig her: <https://doi.org/10.4324/9781849776639>
- IUCN (2005) *World Heritage Nomination Evaluation Report – Osun-Osogbo Sacred Grove (Nigeria)* ID: 1118. Tilgjengelig her: <https://whc.unesco.org/uploads/nominations/1118.pdf>
- Sebeok TA (1984) *Communication Measures to Bridge Ten Millennia*. (BMI/ONWI-532). United States. Available at: <https://doi.org/10.2172/6705990>
- Verschuuren B, McNeely J, Oviedo G and Wild R (eds) (2010) *Sacred Natural Sites: Conserving Nature and Culture*. London: Routledge. Available at: <https://doi.org/10.4324/9781849776639>
- IUCN (2005) *World Heritage Nomination Evaluation Report – Osun-Osogbo Sacred Grove (Nigeria)* ID: 1118. Available at: <https://whc.unesco.org/uploads/nominations/1118.pdf>

Cal Flynn er forfatter og journalist og kommer fra det skotske høylandet. Hennes nyeste bok, *Forlatte steder*, er sakprosa om forlatte steders økologi og psykologi. Den vant The John Burroughs Medal for Natural History Writing, og kom på kortlisten til flere priser, deriblant Baille Gifford Prize for Nonfiction, The Ondaatje Prize fra The Royal Society of Literature og The British Academy Book Prize. I 2022 ble Cal utnevnt til Årets unge forfatter av The Sunday Times.

Cal Flynn is an author and journalist from the Highlands of Scotland. She is the author, most recently, of *Islands of Abandonment*, a nonfiction book about the ecology and psychology of abandoned places. It won the John Burroughs Medal for Natural History Writing and was shortlisted for numerous awards including the Baillie Gifford Prize for Nonfiction, the Royal Society of Literature's Ondaatje Prize, and the British Academy Book Prize. Cal was named The Sunday Times Young Writer of the Year in 2022.

Framtidsbiblioteket er et 100 år langt kunstprosjekt i Oslo av den skotske kunstneren **Katie Paterson**. Tusen trær er plantet på Vettakollen i Nordmarka, og om hundre år skal disse trærne felles for å bli til papir til en bokantologi som ble påbegynt i 2014. Hvert år skal en forfatter få i oppdrag å bidra med en ny tekst som inntil de skal trykkes i 2114, vil bestå av en voksende samling av 100 upubliserte og uleste manuskripter. Arbeidet med å ta vare på skogen og sikre dens eksistens i verkets 100-årige tidsperspektiv, finner sitt konseptuelle kontrapunkt i invitasjonen til hver forfatter; å skape og produsere et verk i håpet om å nå en lydhør leser i en ukjent framtid. Den kritikerroste romanforfatteren Judith Schalansky er den niende forfatteren som bidrar til *Framtidsbiblioteket*.

Samlingen med tekster skal oppbevares i et rom i det Deichman bibliotek i Bjørvika som åpner i 2020. Rommet, som er ment å være et såkalt «stille rom», designet av kunstneren og arkitektene, blir utformet av treverk fra skogen i Nordmarka. Forfatterens navn og titler på tekstene vil være synlig, men ingen av manuskriptene vil være tilgjengelige for leserne før de publiseres om et århundres tid.

Styret i Framtidsbibliotekets stiftelse vil hvert år gi en ny forfatter oppdraget å bidra med en ny tekst. I styret sitter kunstneren Katie Paterson, Simon Prosser, forlagsdirektør i Hamish Hamilton, Merete Lie, Direktør hovedbibliotek, Deichman, Håkon Harket, daglig leder i Forlaget Press, Ingeri Engelstad, direktør ved Louisiana kunstmuseum Poul Erik Tøjner forlagssjef i Forlaget Oktober, og Anne Beate Hovind, prosjektleder for Bjørvika Utviklings kunstprogram og styreleder i stiftelsen Framtidsbiblioteket.

Oslo kommune har gitt sin støtte til dette 100-års kunstverket og jobber sammen med stiftelsen og kunstneren med å forvalte skogen og sikre en god oppbevaring av manuskriptene i det nye biblioteket fram til 2114.

Future Library is a 100-year artwork in Norway, created by Katie Paterson. One thousand trees have been planted in Nordmarka, a forest just outside Oslo, which will supply paper for a special anthology of books to be printed in a century's time. Between now and then, one writer every year will contribute a text, with the writings held in trust, unread and unpublished, until the year 2114. Tending the forest and ensuring its preservation for the 100-year duration of the artwork finds a conceptual counterpoint in the invitation extended to each writer: to conceive and produce a work in the hope of finding a receptive reader in an unknown future. The critically acclaimed novelist Judith Schalansky is the ninth writer to contribute to *Future Library*.

The manuscripts will be held in trust in a specially designed room in the Deichman Library. Intended to be a space of contemplation, this room – designed by the artist and architects – is lined with wood from the forest. The authors' names and titles of their works will be on display, but none of the manuscripts will be available for reading – until their publication in one century's time.

Guiding the selection of authors is the Future Library Trust, whose trustees include the artist Katie Paterson, Publishing Director of Hamish Hamilton Simon Prosser, Director of Main Library, Deichman Merete Lie, Publishing Director of Forlaget Press Håkon Harket, Director of Oktober Press Ingeri Engelstad, Director of Louisiana Museum of Modern Art Poul Erik Tøjner and Anne Beate Hovind, Project Manager for Bjørvika Utvikling's Art Programme, and Chair of the Trust.

Support for this 100-year long artwork has been given by the City of Oslo, who are working with the artist and the Future Library Trust to ensure the protection of the forest and manuscripts until 2114.